

List svatého Polykarpa, smyrenského biskupa a svatého mučedníka Filippanům

Vybral, přeložil, úvody a poznámkami opatřil **Josef Novák**
Další šíření textu je možné jen se souhlasem autora. Budete-li
text knihy nebo jeho části dál užívat v elektronické či jiné
formě, uveďte, prosím, citaci a odkaz na naši stanou
www.fatym.com.

On-line text vytvořen dle:

Novák, J: "List svatého Polykarpa, smyrenského biskupa a
svatého mučedníka Filippanům" in *Třetí patristická čítanka*
(*Teol. studie*), ed. Novák, J., Praha: Česká katolická charita,
1985 (str. 7-14)

Polykarpos spolu s kněžími Boží církvi ve Filippách¹.
Nechť vám všemohoucí Bůh a Spasitel náš Ježíš Kristus dá
hodně požehnání a pokoje.

I.

1. V našem Pánu Ježíši Kristu jsem se velice zaradoval, že jste
přijali s opravdovou láskou obrazy² pravé lásky a že, jak se na
vás slušelo, jste je spoutané a pouta jsou pravou ozdobou
svatých a diadém těch, které si Bůh a Pán náš vyvolil -
doprovodili. 2. Zaradoval jsem se i nad tím, že kořen vaší víry,
kterou jste přijali hned na počátku³ až dodnes je živý a přináší
ovoce v našem Pánu Ježíši Kristu, jenž neváhal zemřít za naše
hříchy a kterého Bůh vzkřísil zprostit jej bolesti smrti⁴. 3. Ač
jste jej neviděli, věříte v něho nevýslovnou a slavnou radostí⁵,
kterou mnozí touží dosáhnout⁶. Vy víte, že jste byli spaseni
milostí, nikoli ze skutků, nýbrž vůlí Boha skrze Ježíše Krista⁷.

II.

1. Pročež podpásejte si bedra a služte Bohu v bázni¹ a pravdě.
Zanechte pošetilých řečí a lidské hlouposti. Věřte přece v toho,
jenž vzkřísil našeho Pána Ježíše Krista, dal mu slávu a trůn po

své pravici². Ježíši Kristu je podřízeno vše na nebi i na zemi, jemu slouží každý duch, on přichází jako soudce živých a mrtvých, jeho krev požádá od těch, kteří v něho neuvěřili. 2. A ten, jenž jej vzkřísil z mrtvých, vzkřísí i nás, jestliže budeme jednat podle jeho vůle, budeme-li zachovávat přikázání, budeme-li milovat, co miloval on, když nebudeme nespravedliví, když nebudeme podvádět, nebudeme-li lakomí, nebudeme-li závidět, zlem splácet zlo, urážky urážkami, proklínání proklínáním³. Pamatujte, co řekl Pán: Nesuďte, abyste nebyli souzeni; odpouštějte a bude vám odpuštěno; buďte milosrdní a naleznete milosrdenství; jakou mírou měříte, takovou vám bude naměřeno; blahoslavení chudí a pronásledovaní pro spravedlnost, poněvadž jejich je Boží království⁴.

III.

1. Bratří, nechtěl jsem psát o spravedlnosti, ale vy jste k tomu dali podnět. 2. Ani já ani jiný mně podobný nemůže se vyrovnat moudrostí blaženému a slavnému Pavlovi, jenž byl u vás osobně¹ a učil tehdy lidi svědomitě a s jistotou slovu pravdy. A když odešel, napsal vám listy², do nichž kdybyste se pohroužili, mohli byste dále budovat na víře vám dané. 3. A tato víra je matkou nás všech, ji následuje naděje, předchází ji láska k Bohu, Kristu a k bližnímu. Kdo podle toho jedná, naplnil zákon spravedlnosti. Kdo totiž velmi miluje, ten má daleko ke každému hříchu.

IV.

1. Počátkem všeho zla je chtivost peněz¹. Když víme, že jsme si na svět nic nepřinesli a že nemáme si co odnést², ozbrojme se zbraněmi spravedlnosti. Napřed se však naučme jednat podle přikázání Pána. 2. Potom naučte³ své ženy žít podle víry a milovat čistou láskou a upřímně své muže, ve vší zdrženlivosti všechny ostatní a děti vychovávat v Boží bázni. 3. Učme vdovy, aby počestně žily podle víry Pána a ustavičně se za všechny modlily, aby nebyly lakomé, aby se nedopouštěly ničeho špatného, aby si byly vědomy, že jsou Božím oltářem, že Bůh vidí všechno a nezůstane mu utajena žádná myšlenka ani žádná tajnost srdce.

V.

1. Víme, že Bůh nebývá posmíván¹. Proto jsme povinni důstojně zachovávat jeho zákon a jeho přání. 2. Jáhni necht' jsou před Božími zraky služebníky spravedlnosti, jako jsou služebníky Boha a Krista a nikoli lidí. Ať nepomlouvají, ať nejsou ramenáři, chtějí peněz, ať jsou laskaví, milosrdní, starostliví, ať jednají podle pravdy Pána, jenž se stal služebníkem všech.

Oblíbí-li si nás

Pán již nyní, dostaneme i budoucí život. Slíbil nám, že nás vzkřísí z mrtvých, a budeme-li žít tak, abychom ho byli hodni, že s ním budeme vládnout. Předpokladem je, že věříme. 3. Jinoši ať jsou ve všem bezúhonní. Především ať pečují o mravní čistotu a varují se všeho špatného. Je krásné zdržovat se tělesných žádostí. Každá žádostivost bojuje proti duši a smilníci ani prznitelé ani lidé zvrácení nedostanou nebeské království², ani kdo činí věci nedovolené. Proto je nutné zdržet se všeho toho a podřídit se kněžím a jáhňům jako Bohu a Kristu. Dívky ať se chovají cudně.

VI.

1. Kněží ať jsou laskaví, ať jsou ke všem soucitní, ať zbloudilé přivádějí zpět, ať navštěvují všechny nemocné, ať nezapomínají na vdovy, sirotky nebo chudého. Ať se starají o to, co je dobré před Bohem i lidmi¹, ať se varují hněvu, stranicství, nespravedlivého rozhodnutí, ať nejsou lakomí, ať lehko nevěří řečem proti někomu, ať nejsou přísnými soudci, ale ať si uvědomí, že jsme všichni hříšníci. 2. Prosíme-li tedy Pána, aby nám odpustil, musíme i my odpouštět. Stojíme před zraky Pána Boha a všichni staneme před soudnou stolicí Krista a každý bude skládat své účty². 3. Služme tedy Bohu v bázni a úctě. Je to jeho příkaz i apoštolů, kteří nám kázali evangelium, i proroků, kteří předpověděli příchod Pána. Horlivě usilujme o dobro, varujme se pohoršení, falešných bratří i těch, kteří pokrytecky se nazývají křesťany a svádějí prosté lidi.

VII.

1. Každý, kdo nevyznává, že Ježíš přišel v těle, je antikrist¹. Kdo nevyznává, že byl mučen na kříži, je z ďábla. Kdo libovolně překrucuje slova Pána a tvrdí, že není ani zmrtvýchvstání ani soudu, ten je satanovým prvorozcem². 2. Proto se varujme pošetilostí mnohých lidí i falešného učení a přimkněme se k učení danému nám na počátku. Bděte na modlitbách³, buďte vytrvalí v postech a prosme všemohoucího Boha, aby nás

neuedl do pokušení. Duch sice jest připraven, tělo však slábo⁴, pravil Pán.

VIII.

1. Neúnavně tedy vytrvejme při své naději a záruce naší spravedlnosti, při Kristu Ježíši, jenž vnesl naše hříchy vlastním tělem na kříž, jenž neučinil hříchu ani nebyla shledána lest v jeho ústech¹, nýbrž všechno pro nás podstoupil, abychom v něm žili. 2. Snažme se tedy napodobit jeho trpělivost. I kdybychom měli pro jeho jméno trpět, oslavme jej tímto způsobem. Takový nám dal příklad trpělivosti, a my jsme uvěřili.

IX.

1. Prosím vás všechny, rádi se řiďte slovem spravedlnosti. Cvičte se v trpělivosti, kterou jste poznali na vlastní oči u blaženého Ignatia, Zozima a Rufa¹, ale i u jiných z vašich i u Pavla² a ostatních apoštolů. 2. Věřte, že ti všichni neběželi nadarmo³, nýbrž pro víru a spravedlnost. Oni věřili, že jejich místo je u Pána, a pro něho i trpěli. Nezamilovali si tento svět, nýbrž toho, jenž za nás zemřel a pro nás jej Bůh vzkřísil.

X.

1. Bratří, buďte v těchto věcech pevní a následujte příkladu Pána. Buďte pevní a stálí ve víře, milujte se vespolek, neměňte smýšlení, buďte vůči sobě navzájem laskaví, nikým nepohrdejte. 2. Kdo můžete vykonat dobré, neváhejte, poněvadž dobré skutky osvobozují od smrti¹. Jeden druhému se podřízujte ved'te dobrý život mezi pohany, abyste byli chváleni za své dobré skutky a aby Pán nebyl vaší vinou potupen². 3. Běda, kdo zavinil, že jméno Pána je tupeno. Učte všechny skromnosti, jak je tomu u vás.

XI.

1. Velmi jsem se zarmoutil nad Valentem¹, jenž byl u vás knězem, že nechce přijmout určené místo. Varujte se chtivosti peněz, buďte mravně čistí a upřímní. Varujte se všeho špatného.

2. Kdo se v těchto věcech nemůže ovládat, jak může k tomu vybízet druhého? Nemůže-li se kdo zdržet lačnosti po penězích poskvrní se modloslužbou a patří mezi pohany, kteří neuznávají soud Pána. Či nevíme, že svatí podle Pavla budou soudit svět²?
3. Že by něco takového bylo u vás, mezi kterými pracoval blažený Pavel a které jmenuje na začátku svého listu, to jsem nepoznal ani neslyšel. O vás jde totiž chvála po všech církvích, jež jediné tehdy poznaly Boha, my³ však ještě ne. 4. Bratří, velmi se rmoutím nad ním i nad jeho ženou: Pán nechť jim dá milost opravdového obrácení. Vy tedy jednejte opatrně. Nechovejte se k nim jako nepřátelé. Povolte je nazpět jako nemocné a zbloudilé údy, abyste tak zachránili celé své tělo. Takovýmto jednáním sami rostete.

XII.

1. Jsem přesvědčen, že dobře znáte svatá Písma a že vám z nich není nic neznámo. Není mi možné šířeji se o tom rozepisovat. Jen toto: Hněvejte se, ale nehřešte a slunce nezapadej nad vašim hněvem¹, je v Písmu. Blahoslavený, kdo je toho pamětliv. A já věřím, že takový mezi vámi je. 2. Bůh a Otec Pána Ježíše Krista a sám věčný velekněz Bůh Ježíš Kristus nechť vás posiluje ve víře, pravdě, mírnosti, laskavosti, trpělivosti snášenlivosti a čistotě; ať vám dá účastenství mezi svými svatými, s vámi pak i nám a všem na světě, kteří uvěří v našeho Pána Ježíše Krista a jeho Otce, jenž jej vzkřísil, z mrtvých. 3. Modlete se za všechny svaté². Modlete se i za krále a vrchnosti za vladaře i pronásledovatele, za ty, kteří vás nenávidí, i za nepřátele kříže, aby ovoce vaší víry bylo zjevné všem a vy se stali dokonalými.

XIII.

1. Vy i Ignatios jste mi napsali, aby, půjde-li někdo do Syrie, vzal sebou mé listy. Učiním tak ve vhodnou dobu já nebo posel, kterého k vám pošlu. 2. Ignatiovy listy, které nám poslal¹, i ostatní, které jsme měli u nás, jsme vám na vaši žádost poslali. Jsou připojeny k tomuto listu. Velice vám prospějí. Mluví o víře, trpělivosti a základních věcech, týkajících se našeho Pána. Pokud něco víte o Ignatiovi a těch, kteří jsou s ním, podejte zprávu.

XIV.

Tento list jsem poslal o Krescentovi, kterého jsem vám vždy doporučoval a doporučuji i nyní. Pil s námi bezúhonně. Věřím, že i mezi vámi bude jednat stejně. Přijměte i jeho sestru, až k vám přijde. Pán Ježíš Kristus vás posiluj a jeho milost budiž s vámi všemi. Amen.

Poznámky

Add I.

1) Filippi bylo bohaté město na řeckém pobřeží staré Makedonie mezi řekou Strumou a Mestou. Původně se jmenovalo Krenides. Filip II. makedonský král je kolem r. 360 př. Kr. rozšířil, opevnil a pojmenoval po sobě. R. 168 př. Kr. po bitvě u Pydny, kdy Makedonie se stala římskou provincií, se stalo město jakousi vojenskou pevností a v r. 32 př. Kr. dostalo se občanům města římského občanství. Křesťanskou obec tu založil sv. Pavel na své druhé cestě r. 52. Na své třetí cestě se tu zastavil ještě dvakrát (r. 57, 58).

2) tj. sv. Ignatia a jeho družinu, kteří městem projížděli jako vězni.

3) Narážka na působení sv. Pavla

4) Sk. 2,24

5) 1 P 1,8

6) 1 P 1,12

7) Ef. 2,8,9

Add II.

1) 1 P 1,3 - Ž 2,11

2) 1 P 1, 21 - Ef. 1,20,22

3) 1 P 3,9

4) Lk 3,37; Mt 7,7; Lk 6,38

Add III.

- 1) Sv. Pavel byl ve Filippách třikrát (r. 52, 57, 58)
- 2) Sv. Pavel. napsal Filippanům jen jeden list, a to za své první vazby v Římě.

Add IV.

- 1) 1 Tim. 6,10
- 2) 1 Tim. 6,7
- 3) Mluví-li v 2. osobě, zatím co v předchozí a následující větě mluví v 1. osobě, možno z toho vysuzovat, že nebyl ženatý.

Add V.

- 1) Gal. 6,7
- 2) 2. Kor. 6,9

Add VI.

- 1) Ř. 12,17
- 2) Ř. 14,10,12

Add VII.

- 1) 1 J 4,3 (2 J 7) - Polykarp tu vysvětluje, kdo jsou ti, kteří se pokrytecky nazývají křesťany.
- 2) Takto dle Irenea (Adv. haer. III, 3,4) měl nazvat sv. Polykarp Marciona.

3) 1 P 4,7

4) Mt 26,41; Mr 14,38

Add VIII.

1) 1 P 2,14,22

Add IX.

1) Uvádí-li Zozima a Rufa spolu s Ignatiem, nasvědčuje to, že všichni tři byli v Římě umučeni.

2) Zřejmě narážka na Pavlovo utrpení ve Filippech, kde byl zmrskán a uvězněn.

3) Filip. 2,16; Gal. 2,2

Add X.

Text kapitoly 10-12 a 14 se dochoval jen v latinském překladu.

1) Tob. 12,9

2) 1 P 2,12

Add XI.

1) Pravděpodobně se dopustil toho, před čím sv. Polykarp hned v následujících řádcích varuje, byl pak suspendován.

2) 1 Kor 6,2

3) tj. křesťané ve Smyrně

Add XII.

1) Ef. 4,26

2) tj. křesťany. Obvyklý výraz v křesťanském starověku.

Add XIII.

1) List křesťanům ve Smyrně a list Polykarpovi.